

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

A.T.A.

Torkhamn sn

B1

960228
Länshuset
Länshuset
Länshuset

BESLUT
1996-01-26
Delgivningskvitto

L 1424 1 (3)
221-6058-95

Karlskrona kommun
Fastighetskontoret
Bredgatan 11
371 32 KARLSKRONA

lok. 1996-03-08
Dnr: 310-1424-1996

Byggnadsminnesförklaring av Långörens lotshus, Långören 1:13, Torhamns socken, Karlskrona kommun

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 3 kap 1 § lagen (SFS 1988:950) om kulturminnen mm Långörens lotshus m fl byggnader, fastigheten Långören 1:13, för byggnadsminne. Avgränsningen av byggnadsminnet har markerats med rött på bifogade karta, bilaga 2, där de olika byggnaderna markerats 1-3.

Föreskrifter

Länsstyrelsen meddelar enligt 3 kap 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter:

1. Byggnaderna 1-3 får ej flyttas eller rivas eller till sitt yttre byggas om eller eljest exteriört förändras.
2. Ändring av huvudbyggnadens (1) planlösning eller ingrepp i byggnadens stomme får ej göras. Ingrepp får ej heller göras invändigt i denna byggnads golv, tak och väggar.
3. I huvudbyggnaden (1) får inte den fasta inredningen som t ex skåp, väggfast säng, bänkar, eldstäder, fönstersnickerier, dörrar, samt dörr- och fönsterfoder borttagas eller på annat sätt förändras.
4. Byggnaderna skall underhållas så att de ej förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras med härför lämpliga material och metoder på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.
5. Det område kring byggnaderna som markerats med rött på den till detta ärendet hörande kartan, bilaga 2, får ej utan länsstyrelsens tillstånd ytterligare bebyggas och skall hållas i sådant skick att byggnadernas karaktär och utseende inte förvanskas. Detta gäller också de fasta bryggorna på fastigheten.

Länsstyrelsen lämnar på begäran råd och anvisningar i fråga om vård och underhåll av byggnaderna.

Enligt 3 kap 21 § lagen om kulturminnen mm gäller beslutet om byggnadsminnesförklaring även om det överklagas.

Om fråga uppkommer att ändra byggnadsminnet i strid mot skyddsföreskrifterna skall ansökan om tillstånd härtill inges till länsstyrelsen som enligt 3 kap 14 § lagen om kulturminnen mm får lämna tillstånd till ändring om särskilda skäl föreligger.

1996-03-22. beslöt 176

Till Dnr 320-600-1996 A.n.

78

Redogörelse för ärendet mm

Fråga om att förklara Långörens lotshus, fastigheten Långören 1:13 i Torhamns socken väcktes den 10 augusti 1992.

Samråd har skett med Riksantikvarieämbetet och Blekinge läns museum.

Karlskrona kommun har tillstyrkt en byggnadsminnesförklaring.

Motivering

Systemet med lotsar, ledsagare eller styrmän som utförde lotsningar i närliggande vatten men även längre sträckor, går tillbaka till medeltiden. Under 1500-talet påbörjades uppbyggnaden av ett rikstäckande lotssystem för, i första hand, kronans fartyg, men detta förverkligades först under 1600-talets senare del.

I början av 1700-talet anlades lotsstationen på Långören som kom att bli huvudlotsplats i Karlskronas östra skärgård.

Det nuvarande lotshuset (1) uppfördes 1877-78. Samtidigt byggdes också en förrådsbod (2) och stenkällare (3). Byggnaderna är exteriört och interiört välbevarade.

Lotshuset inrymde ursprungligen bl a en bostad om två rum och kök för överlotsen. På övervåningen fanns ett vaktrum för lotsutkiken i anslutning till utkikstornet. Från år 1888 och ett par decennier in på 1900-talet inrymdes också en skolsal i huset för lotsbarnen. Skolan drevs av lotsverket och omfattade endast fyra månader om året. I samband med detta inreddes också en lärarbostad i huset.

1939 förhöjdes lotsbyggnadens utkikstorn och på 1950-talet inreddes en del av övervåningen med kök och sovrum.

Långörens lotsstation utgjordes av ett lotshemman. Lotsarna var befriade från skatt mot att de underhöll prickarna i farlederna och stångmärket på Långören. Varje lots skulle också hålla båt.

Lotshuset på Långören har sedan slutet av 1800-talet satt en karaktäristisk prägel på ön. Det speglar äldre tiders liv och byggnadsskick på en lotsplats i skärgården. Det är en mycket välbevarad miljö som väl motiverar en byggnadsminnesförklaring av Långörens lotshus med tillhörande byggnader.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos länsrätten i Blekinge län. Se bilaga 1.

I detta ärende har deltagit länsantikvarie Leifh Stenholm, beslutande, länsassessor Bengt Johansson, biträdande länsarkitekt Bo Swahn samt biträdande länsantikvarie Johan von Reis, föredragande.

Leifh Stenholm

Johan von Reis

Bilagor

Bilaga 1. Hur man överklagar

Bilaga 2. Utdrag ur grundkarta som visar byggnadsminnets avgränsning

Kopia samt bilaga 2 till:

Riksantikvarieämbetet + bil 1. Delg kvitto

Blekinge läns museum

Långörens Intresseförening, att. Göran Lange, Långören, 370 42 Torhamn,
(delgkvitto)

Miljö/Plan

Adm service/press

BM-register

Kartarkivet

Länsantikvarien

Akten

Sw

Kopia med laga kraft till:

Inskrivningsmyndigheten vid Karlskrona tingsrätt

Lantmäterimyndigheten

Riksantikvarieämbetet

Byggnadsnämnden i Karlskrona kommun

